

VERGİ AFLARININ BÜTÇE VE GENEL EKONOMİ ÜZERİNE ETKİLERİ

¹Yusuf GÜLER

GİRİŞ

Vergi affı, devletin yetkisini kullanarak çıkardığı bir kanunla alacak hakkından vazgeçmesi ve bu suretle kamu alacağının ortadan kalkmasıdır. Vergi afları, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde devlet olma geleneğinin bir sonucu olarak ekonomik, sosyal ve siyasi amaçlarla zaman zaman uygulanmakta ve vergi gelirlerini arttırmaya yönelik bir çözüm yöntemi olarak öngörülmektedir. Bu nedenle vergi afları, birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de önemli bir uygulama alanı bulmuştur. Vergi aflarının sık sık tekrarlanması mükellef tutum ve davranışlarını olumsuz yönde etkilediği gibi ekonomi üzerinde de önemli etkileri bulunmaktadır. Bu çalışmada vergi aflarının gerek mükellefler gerekse ekonomi üzerindeki etkileri ele alınacaktır.

1.VERGİ AFFI KAVRAMI

Türk dil kurumu sözlünde af; bir suç, bir kusuru veya bir hatayı bağışlama olarak tanımlanmıştır.² Bu tanımdan yola çıkacak olursak vergi affının, mükelleflerin vergilendirmeye ilgili ödevlerini yerine getirmemeleri nedeniyle karşılaştıkları yaptırımların bağışlanması olarak tanımlayabiliriz. Başka türlü bir tanım yapacak olursak vergi affı kamu alacağını sona erdiren haller arasında yer almaktadır.³ Belirttiğimiz tanımlar bazen yetersiz kalmaktadır. Zira son yıllarda çıkarılan vergi affı kanunları kesilen cezalar ve geç ödeme ile

¹ DÜ SBE.

² www.tdkterim.gov.tr/bts/

³ Nurettin BİLİCİ, Vergi Hukuku 7. Baskı, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 2003, s.129.

Vergi Aflarının Bütçe ve Genel Ekonomi Üzerine Etkileri

ilgili faizleri kapsadığı gibi mükelleflerin belirli miktarlarda matrah arttırmaları durumunda matrah arttırdıkları yıllara ilişkin olarak incelemeye tabi tutulmama gibi imkanlar verilmektedir.

2. VERGİ AFLARININ NEDENLERİ

Vergi afları ekonomik, siyasi ve idari nedenlerle çıkarılmaktadır. Ekonomiyi canlandırmak, ödeme gücünü zayıflamış mükelleflere fırsat sağlamak, kamu gelirlerinde hızlı bir artış sağlamak vergi aflarının ekonomik nedenleri arasında sayılabilir.

Siyasi krizlerin üstesinde gelmek, toplumsal mali barış sağlamak, seçim vaadini yerine getirmek ve seçim yatırımı yapmak vergi affının siyasi nedenleridir. İdari nedenler ise, vergi idaresi ve yargısı üzerindeki iş yükünü azaltmak, vergi sistemindeki aksaklıkları ve karmaşıklıkları gidermek ve vergi sisteminde yapılacak reforma altyapı oluşturmaktır.

3. VERGİ AFLARININ FAYDA VE ZARARLARI

Vergi aflarının faydalı ve zararlı yönleri bulunmaktadır. Vergi aflarının faydalarını şu şekilde sıralamak mümkündür;⁴

- Vergi gelirlerinde ani bir yükseliş yaratmaktadır.
- Vergi idaresi ve yargısı üzerindeki iş yükünü azaltmakta, maliyet tasarrufu sağlamaktadır.
- Kayıtlı olmayan kişilerin sonraki aflarda daha iyi izlenmesi ve kayıtların tutulması yoluyla gönüllü uyum artabilir.
- Af, teşvik unsurlarıyla birlikte makul ve adaletli cezalardan oluşturulup mükellef hizmeti ve eğitimi ile geliştirilen vergi sisteminin reformu için daha iyi ve kapsamlı daha büyük bir gayretin parçası olduğu takdirde, sonraki aflardaki gönüllü uyum artabilir.

⁴ Güneş ÇETİN, “Vergi Aflarının Vergi Mükelleflerinin Tutum ve Davranışları Üzerindeki Etkisi”, Yönetim ve Ekonomi, C:14, S:2, 2007

- Bir defaya mahsus olarak çıkarılan ve aftan sonra daha katı cezai yaptırımlarla donatılmış vergi afları mükelleflerin vergi ödeme isteklerinde bir artışa yol açabilir.
- Vergi aflarının kısa dönem gelirini arttırmak için kayıtlara geçmeyen önceki birçok mükellefi kayıt altına alarak devletin uzun dönem gelirini arttırabilir.
- Afların politik geçişlerle katı cezaları yumuşattığı düşünülmektedir.

Vergi aflarının zararları ise aşağıda belirtilmiştir;⁵

- Sıklıkla vergi affı çıkarılması, mükelleflerde beklenti oluşturarak mükelleflerin ödeme yapmaktan kaçınmasına neden olmakta ve dolayısıyla vergi suçlarında tekerrüre yol açmaktadır.
- Af yetkisinin siyasi yatırım amaçlarına hizmet edecek şekilde kötüye kullanılması ya da sıklıkla kullanılması, olumsuzluklar yaratarak ahlaki çöküntüye neden olabilmektedir.
- Vergi afları, adaleti keyfi bir merhamet gösterisi durumuna getirebilmekte ve her suçun ceza göreceği ilkesini zedelemektedir. Dolayısıyla kişilerde ceza görmemek ümidi yaratmaktadır. Kanunlara olan güvenin sarsılmasına ve azalmasına yol açarak vergi kaçakçılığının meşrulaşmasına ve bağışıklığa neden olmaktadır.
- Vergi afları, vergilerini tam ve zamanında ödeyen dürüst mükellefler üzerinde olumsuz etkiler meydana getirmektedir. Sıklıkla uygulanan vergi afları, denetim eksikliği ve sorgulanamayan kamu harcamaları ile birleştiğinde vergisel ödevlerinden uzak duran bir mükellef kitlesi yaratmaktadır.

⁵ Fatih SARAÇOĞLU, “*Vergi Afları, Vergiye Uyum ve Türkiye Uygulamaları*”, <http://w3.gazi.edu.tr>, Erişim:15.12.2009.

Vergi Aflarının Bütçe ve Genel Ekonomi Üzerine Etkileri

- Vergi mevzuatında yer almayan ve olağandışı önlemler olarak bilinen afların, mevzuatın bir parçası haline gelmeleri ve bu nedenle olağan bir hal almaları vergi kaybını artırmaktadır.

Bunlara ek olarak vergi afları; vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmeyen mükellefler lehine rekabet avantajı sağlamakta, toplumsal ahlak üzerinde tahrip edici etki yaratmakta, devlet otoritesini ve devlete ve dolayısıyla vergi idaresine duyulan güveni sarsmakta, vergi kaçırmanın taşıdığı suç unsurunu önemsememe duygusu yaratarak cezaların caydırıcılığını ortadan kaldırmakta ve nihayetinde vergiye uyumu azaltmaktadır.

4. TÜRKİYE'DE VERGİ AFLARI

Vergi aflarının birçok ülkede uygulanıyor olması afları kaçınılmaz kılan mali, ekonomik, politik ve sosyal nedenlerin olduğunu göstermesi açısından önemlidir.⁶ Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Türkiye de sık sık vergi affı çıkarılmıştır. Aflara ve çıkarıldıkları yıllara ilişkin veriler aşağıdaki tablo da yer almaktadır. Tabloya da bakılacak olursa özellikle son yıllarda ortalama her iki yılda bir vergi affı çıkarıldığı görülmektedir. Vergi aflarının sayısındaki artışın ise sürekli bir şekilde af çıkacak bilincinin mükellefler üzerinde yerleşmesine neden olduğu ve vergi bilincini olumsuz şekilde etkilediği düşünülmektedir.

⁶ Fatih SAVAŞAN, “Vergi Afları: Teori ve Türkiye Uygulamaları (“Vergi Barışı” Uygulama Sonuçları)” Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi C.VIII , S.1, 2006. s. 43.

Tablo 1 : Türkiye de Çıkarılan Vergi Afları

17.05.1924	İlk Vergi Affı
05.08.1928	Elviyeyi Selased Vergilerinin Sureti Cibayetine Dair Yasa
15.03.1934	4530 Sayılı Varlık Vergisinin Bakayasının Terkinine Dair Yasa
04.07.1934	2566 Sayılı Vergi Bakayasının Tasfiyesine Dair Yasa
29.06.1938	3568 Sayılı Arazi Vergisinin Mali Yıl Sonuna Kadar Olan Bakiyesinin Terkinine Dair Yasa
13.06.1946	Orman İşletmelerinin Bazı Vergilerden Muaf Tutulması Hakkındaki Yasa
21.01.1947	5050 Sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Artıklarının Silinmesi Hakkında Yasa
26.10.1960	113 Sayılı Af Yasası
28.12.1961	281 Sayılı Vergi Cezaları Gecikme Zamlarının Tecil ve Tasfiyesine Dair Yasa
23.02.1963	218 Sayılı Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Yasa
13.06.1963	252 Sayılı Spor Kulüplerinin Vergi Borçlarının Bir Defaya Mahsus Olmak Üzere Affı Hakkında Yasa
05.09.1963	325 Sayılı Yasa Kamu İktisadi Teşebbüslerinin 1960 ve Daha Önceki Yıllarına Ait Bir Kısım Vergi Borçlarının Tasfiyesi Hakkında Yasa
16.07.1965	691 Sayılı Belediyelerin ve Belediyelere Bağlı Müessese ve İşletmelerin Bir Kısım Borçlarının Hazinece Terkin ve Tahkimi Hakkında Yasa
03.08.1966	780 Sayılı Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Yasa
28.02.1970	1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunuyla Getirilen Af
15.05.1974	1803 Sayılı Cumhuriyet'in 50. Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Yasa
20.03.1981	2431 Sayılı Tahsilatın Hızlandırılması ve Beyan Dışı Kalmış Servet Unsurlarıyla Vesikasız Emtianın Beyanına İlişkin Yasa
02.03.1982	2431 Sayılı Yasaya Ek
22.02.1983	2801 Sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Özel Uzlaşma Yolu İle Tahsil Hakkında Yasa
04.02.1985	Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında 3239 Sayılı Kanunun Geçici 4. Maddesi
03.12.1988	3505 Sayılı Yasa (Geçici Birinci Madde)
28.12.1988	3512 Sayılı Yasa
15.12.1990	3689 Sayılı Yasa (Geçici Birinci Madde)
21.02.1992	3787 Sayılı Yasa
05.09.1997	400 Sayılı Tahsilat Genel Tebliği
22.07.1998	4369 Sayılı Yasa
06.02.2001	414 Sayılı Tahsilat Genel Tebliği

Vergi Aflarının Bütçe ve Genel Ekonomi Üzerine Etkileri

07.03.2002	4746 Sayılı Yasa İle Emlak Vergisi İle İlgili Af Düzenlemesi (Emlak Vergisi Yasasının Geçici Madde 21)
27.02.2003	4811 Sayılı Vergi Barışı Kanunu
22.11.2008	5811 Sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun
25.02.2011	6111 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun

Kaynak: Güneş ÇETİN, a.g.m., s.177

4.1. 1980 ile 2002 Yılları Arasında Çıkarılan Af Kanunları

Aşağıda yer alan Tablo 2 de türlerine göre konsolide bütçe gelirlerinin bir önceki yıla göre % değişimi yer almaktadır.Tablo okunurken örneğin 1981 yılında 2431 sayılı tahsilatın hızlandırılması ve beyan dışı kalmış servet unsurlarıyla vesikasız emtianın beyanına ilişkin yasa çıkarılmıştır. Bu yasa çıkarıldığı yıl olan 1981/80 yılı sütununda yer alan konsolide bütçe gelirleri toplamı sütununda yer alan 78.00 rakamından bir üst sütunda yer alan 68,4 çıkarılırsa bir önceki yıla göre 1981 yılında konsolide bütçe gelirlerinin %9,6 arttığı görülmektedir.Ancak vergi gelirleri toplamında ise bir önceki yıla göre %6'lık bir düşüş görülmüştür.Demek ki af kanunu ile beklenen gelir elde edilememiş.Zira bir önceki yıl vergi geliri kadar dahi tahsilat yapılamamış.Aşağıda yer alan tablonu son sütunun da koyu ile işaretlenmiş yıllar afların çıkarıldığı yıllar. Buradan sırasıyla yorumlayacak olursak 1983 yılında çıkarılan af ile vergi gelirleri beklenen bir şekilde artmamış hatta yüksek bir düşüş meydana gelmiştir.

1985 yılında çıkarılan af kanunu ile vergi gelirleri bir önceki yıla göre %29,1 oranında artarak ciddi bir yükselme meydana gelmiştir. 1988 yılında çıkarılan af kanunu ile vergi gelirleri toplamı bir önceki yıla göre %5,5 artmıştır. Ancak bu artışın çok fazla olmadığı görülmektedir.

1990 yılında çıkarılan af kanunu ile vergi gelirlerinden bir önceki yıla göre bir artış meydana gelmemiş hatta %6 oranında bir düşüş meydana gelmiştir. 1992 yılında ise %6,9 oranında bir artış meydana gelmiştir. Bu da kısmen de olsa af kanunundan beklenen gelir etkisinin karşılandığı anlaşılmaktadır.

1997 yılı hariç diğer yıllarda çıkarılan kanunlarda ise istenilen gelirin elde edilemediği görülmektedir.

Tablo 2 : Türlerine Göre Konsolide Bütçe Gelirlerinin Bir Önceki Yıla Göre % Değişimi

Yıllar	Kons.Bütçe Gel.Top.	Genel Bütçe Gel.Top.	Vergi Gel. Top.	Af Çıkan Yıllar
1980/79	68.4	77.4	71.0	
1981/80	78.0	80.0	65.1	
1982/81	29.6	28.5	38.9	
1983/82	35.0	19.6	19.8	
1984/83	33.8	42.2	27.7	
1985/84	60.9	56.6	56.8	
1986/85	55.2	50.3	55.9	
1987/86	46.0	50.7	51.7	
1988/87	68.4	69.9	57.2	
1989/88	84.9	82.7	83.7	
1990/89	80.3	82.3	77.7	
1991/90	75.1	75.0	73.2	
1992/91	79.7	80.7	80.1	
1993/92	100.7	101.5	86.6	
1994/93	110.3	111.6	122.4	
1995/94	87.5	86.9	84.5	

Vergi Aflarının Bütçe ve Genel Ekonomi Üzerine Etkileri

1996/95	93.6	93.5	107.0	
1997/96	113.1	113.3	111.5	
1998/97	103.1	103.2	94.5	
1999/98	60.3	60.3	60.4	
2000/99	76.6	77.1	79.1	
2001/00	54.1	54.0	49.9	
2002/01	48.2	48.0	50.1	

Kaynak: DURAN Bülbül, “*Vergi Aflarının Ekonomik ve Sosyal Etkileri*”, Yaklaşım Dergisi, Kasım, Aralık 2003

4.2. 4811 Sayılı Vergi Barışı Kanunu

27.02.2003 tarih ve 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu aynı tarihli 25033 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu kanunun 1. maddesi, devletin hangi alacaklarının bu kanun kapsamında değerlendirileceğine; 2 ve 3. maddeleri, 31.08.2002 tarihinden önceki dönemlere ait olup 27.02.2003 itibariyle kesinleşmiş ya da kesinleşmemiş, dava safhasında olan kamu alacaklarının taksitler halinde nasıl ödeneceğine, vergi aslına ve vergi cezalarına uygulanan gecikme zammından, vergi cezalarından ve gecikme faizinden hangi şartlarla vazgeçileceğine ilişkin hükümleri içermektedir.

Kanunun 7, 8, 9 ve 10. maddeleri ise, matrah/vergi artırımına ilişkin hükümleri içermektedir. göre 1998, 1999, 2000 ve 2001 yıllarına ilişkin olarak, Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi yönünden matrah artırımında; Katma Değer Vergisi, Ücret Stopajı ve Kurum Stopajı yönünden artırımında bulunan mükellefler hakkında, artırımında bulunulan yıllar için yıllık gelir vergisi, kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve ücret yönünden stopaj gelir vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Bu kanun kapsamında yapılan tahsilatlara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer aldığı gibidir.

Tablo 3 : 4811 SAYILI “VERGİ BARIŞI” KANUNU UYARINCA 31.12.2003 VE 30.09.2004 TARİHLERİ İTİBARIYLA YAPILAN TAHSİLAT TUTARLARI (KÜMÜLATİF) (BİN TL)

4811 SAYILI KANUNUN İLGİLİ MADDESİ	ÖDENEN TUTARLAR	
	31.12.2003	30.09.2004
Kesinleşmiş Alacaklar (md.2)	1.140.273.803.306	2.063.200.670.160
Kesinleşmiş Alacaklar (md.2/c)	6.929.079.966	8.663.368.379
Kesinleşmemiş veya Dava Safhasındaki Alacaklar (md.3)	365.181.525.872	524.112.691.711
İnceleme ve Tarhiyat Safhasındaki Alacaklar (md.5)	75.911.720.093	156.747.139.688
Pişmanlıkla veya Kendiliğinden Beyan (md.6)	115.830.646.700	126.172.524.503
Gelir Vergisi Matrah Artırımı (md.7)	150.736.133.979	225.173.427.091
Kurumlar Vergisi Matrah Artırımı (md.7)	508.739.206.996	780.053.809.231
G.V.K 94/6 Vergi Artırımı (md.7)	56.120.302.811	88.316.495.319
K.D.V. Matrah Artırımı (md.8)	297.313.051.710	472.110.013.213
Gelir (Stp) Vergisi Matrah Artırımı (md.9)	13.699.398.871	22.176.479.241
Kıymetli Maden Ziyet Eşyası Değerleme Farkı (md.13)	13.069.600.983	15.041.004.160

Vergi Aflarının Bütçe ve Genel Ekonomi Üzerine Etkileri

Ecrimisil Alacakları (md.15/2)	16.489.901.503	18.148.276.411
TOPLAM	2.760.294.372.790	4.499.915.899.107
KİT, İDT VE MAHALLİ İDARELER TOPLAMI	93.461.444.811	214.844.712.807
GENEL TOPLAM	2.853.755.817.601	4.714.760.611.914

Kaynak : http://www.gib.gov.tr/fileadmin/HTML/VI/VBKII/30_09_2004_kumulatif.xls

4.3. 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun

a) 5811 Sayılı Kanunun Amacı ve Kapsamı

Ülkemizin üretim, istihdam ve enflasyon sorununu kalıcı halde çözebilecek yatırım gerekliliğine kaynak yaratılması, ekonominin canlılığının devam ettirilmesi ve yaşanmakta olan küresel mali krizin ülkemiz açısından en az hasarla atlatılabilmesi için önemli bir kaynak sağlanması ve işletmelerin sermaye yapılarının güçlendirilmesi amacıyla 5811 sayılı Kanun yürürlüğe girmiştir.

5811 sayılı Kanun ile gerçek ve tüzel kişilere ait olup yurt dışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının ekonomiye kazandırılması ve taşınmazların kayda alınması ile yurt içinde bulunan ancak işletmelerin öz kaynakları içinde yer almayan bu türden varlıkların sermaye olarak konulması suretiyle işletmelerin sermaye yapılarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

5811 sayılı Kanun'un kapsamına ise, gerçek ya da tüzel kişiler tarafından;

– Yurt dışında sahip olunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazlar,

– Yurt içinde sahip olunan ancak işletmelerin öz kaynakları içinde yer almayan bu türden varlıklar ile para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazlar,

– Yurt dışı iştiraklerden ve şubelerden elde edilen kazançlar, yurt dışı iştirak hisselerinin satışından ya da yurt dışında bulunan kurumların tasfiyesinden doğan kazançlar girmektedir.

b) Sahibi Olunan Kıymetlerin Varlığının Belli Bir Tarih İtibariyle Kanıtlanması

Gerçek veya tüzel kişiler, 01.10.2008 tarihi itibariyle sahip olunan ve yurt dışında bulunan; para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazları, bu Kanun'un yayımlandığı 22.11.2008 tarihinden itibaren izleyen üçüncü ayın sonuna (02.03.2009 Pazartesi akşamına) kadar Yeni Türk Lirası cinsinden rayiç bedelle banka veya aracı kuruma bildirecek ya da vergi dairelerine beyan edeceklerdir.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak 01.10.2008 tarihi itibarıyla yasal defter kayıtlarında işletmelerin öz kaynakları arasında yer almayan;

- Para, altın, döviz,
- Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları,
- Taşınmazlar

Kanun'un yürürlüğe girdiği 22.11.2008 tarihinden itibaren izleyen üçüncü ayın sonuna (02.03.2009 Pazartesi akşamına) kadar Yeni Türk Lirası değeriyle beyanname ile gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairelerine beyan edilebileceği gibi elektronik ortamda da beyan edilebilecektir.

şirketlerin kanuni temsilcileri, ortakları ya da şirket veya şirketin ortakları adına Kanun kapsamına giren varlıkları 01.10.2008 tarihinden önce yetkili kuruluşlarca düzenlenen bir vekâlet veya temsil sözleşmesine istinaden değerlendirmeye yetkili olanların, bu tarih itibarıyla sahip oldukları ve yurt dışında bulunan varlıklarının, şirket adına bildirim ve beyana konu edilerek Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi ya da Türkiye'de bulunan ancak 01.10.2008 tarihi itibariyle yasal defter kayıtlarında işletmenin öz kaynakları arasında yer almayan varlıklarının şirket adına

Vergi Aflarının Bütçe ve Genel Ekonomi Üzerine Etkileri

beyan edilerek süresi içinde sermaye artırımında kullanılması halinde, bu varlıklara ilişkin olarak şirketin Kanun hükümlerinden yararlanabilmesi mümkün olacaktır.

Şirket veya şirket ortaklarına ait olduğu halde yukarıda belirtilenler dışındaki kişilerce tasarruf edilen varlıkların Kanun hükümleri çerçevesinde şirket adına bildirim veya beyana konu edilebilmesi ve Kanun'un 3/5. madde hükmünden yararlanılabilmesi için bildirim veya beyan dışındaki nedenlerle yapılacak inceleme esnasında söz konusu varlıkların şirket veya şirket ortaklarına ait olduğunun ispat edilmesi gerekmektedir.

4.4. 6111 Sayılı Kanun

Bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin 6111 sayılı Kanun, 25.02.2011 tarih ve 1. Mükerrer 27857 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

6111 sayılı Kanuna göre, vergi borcu aslına güncelleme oranının (TEFE/ÜFE) uygulanması ile hesaplanan borçlarını ödeyen mükelleflerin; gecikme faizi ve gecikme zammı ile vergi aslına bağlı olan cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

Ayrıca, matrah ve vergi artırımını uygulaması ile artırım yapılacak yıllar için vergi incelenmesi ve tarhiyata muhatap olmamak, stok beyanı yoluyla kayıtları düzeltme, Kanun kapsamında hesaplanan birikmiş borçlara taksitle ve kredi kartı ile ödeme kolaylığı getirilmektedir.

Kanun, 31 Aralık 2010 tarihine kadar beyan edilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, gelir ve kurumlar vergisi stopajı, damga vergisi gibi beyana dayalı tüm vergiler ile 31 Aralık 2010 tarihinden önce tahakkuk eden yıllık harçlar, motorlu taşıtlar vergisi gibi alacakları kapsamaktadır.

SONUÇ

Birçok ÷lkede zaman zaman vergi affı uygulamasına gidilmektedir. Bu durum vergi aflarının ÷lke ekonomileri açısından kaçınılmaz bir durum olarak gr÷lmektedir. Ancak vergi aflarının vergi m÷kelleflerinin davranışları üzerinde önemli sosyo-politik etkiler oluşturmakta bu durum ÷lke ekonomisini olumsuz yönde etkilemektedir. Bununla birlikte 90 yıla yakın bir s÷re içerisinde yaklaşık her üç yılda bir çıkartılan vergi afları, devlete olan g÷veni sarsması, vergi ahlakını bozması ve af alışkanlığının oluştuğu yönündeki kanıları g÷çlendirmektedir. Bu durum vergi m÷essesesini temelden sarsmaktadır. Af uygulamalarının yaygın bir şekilde uygulanması d÷r÷st vergi m÷kelleflerinin vergi ahlakını etkilemekte vergi gelirlerinin azalmasına neden olmaktadır.

KAYNAKÇA

BİLİCİ Nurettin, Vergi Hukuku 7. Baskı, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 2003.

ÇETİN Güneş, “Vergi Aflarının Vergi M÷kelleflerinin Tutum ve Davranışları Üzerindeki Etkisi”, Yönetim ve Ekonomi, C:14, S:2, 2007

DURAN B÷lb÷l, “Vergi Aflarının Ekonomik ve Sosyal Etkileri”, Yaklaşım Dergisi, Kasım, Aralık 2003

SARAçOğLU Fatih, “Vergi Afları, Vergiye Uyum ve T÷rkiye Uygulamaları”, <http://w3.gazi.edu.tr>, 15.12.2009

SAVAşAN Fatih, “Vergi Afları: Teori ve T÷rkiye Uygulamaları (“Vergi Barışı” Uygulama Sonuçları)” Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi C.VIII , S.1, 2006.

<http://tdkterim.gov.tr/bts/>

http://www.gib.gov.tr/fileadmin/HTML/VI/VBKII/30_09_2004_kumulatif.xls

http://www.gib.gov.tr/fileadmin/HTML/VI/5811mek/10022010_5811.xls.htm

Vergi Aflarının Bütçe ve Genel Ekonomi Üzerine Etkileri

27.02.2003 tarih ve 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu

13.11.2008 tarih ve 5811 sayılı Kanun

25.02.2011 tarih ve 6111 sayılı Bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin Kanun